

Sygn. akt: III U 138/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych - w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 maja 2015r. w O.

sprawy z odwołania J. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 05.01.2015r. **znak** (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że J. S. spełnia warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników począwszy od dnia 01.09.2014r.

UZASADNIENIE

J. S. w dniu 19.12.2014r. złożyła wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników.

Decyzją z dnia 5.01.2015r. Prezes KRUS stwierdził, że J. S. nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

J. S. wniosła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że spełnia warunki do objęcia jej ponownie ubezpieczeniem społecznym rolników. Na potwierdzenie swojego stanowiska przywołała wyrok Sądu Najwyższego z 08.10.2008r. wydany w sprawie o sygn. I UK 74/08.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości podnosząc, że wnioskodawczyni nie posiada wymaganego nieprzerwanego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. wraz z mężem R. S. prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni 24,69 ha fizycznych, w tym 9,38 ha przeliczeniowych. Z tego tytułu J. S. od 01.04.1994r. do 01.10.2013r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników

z mocy ustawy. Od 1.04.2001r. do 30.09.2004r. odwołująca jednocześnie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników i prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Następnie w okresie od 01.10.2004r. do 19.01.2006r. podlegała jedynie ubezpieczeniu społecznemu rolników. 27.01.2006r. J. S. złożyła zaświadczenie z Urzędu Gminy S. o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz oświadczenie potwierdzone przez Urząd Skarbowy w O. informujące, że od dnia 20.01.2006r. ponownie rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. W oparciu o powyższe dokumenty w dniu 27.01.2006r. Prezes KRUS wydał decyzję o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla J. S., jako osoby rozpoczynającej wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej i objął ją ubezpieczeniem ze składką w podwójnej wysokości.

Decyzją z dnia 01.10.2013r. Prezes KRUS przyznał J. S. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na okres do 31.08.2014r. W związku z powyższym kolejną decyzją z dnia 17.10.2013r. Prezes KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 02.10.2013r. W dniu 19.12.2014r. J. S. w celu objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników złożyła następujące dokumenty: zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego rolników, pismo o objęciu jej ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 01.09.2014r. tj. od dnia wstrzymania renty rolniczej, dokument (...) o wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 01.01.2006r. Decyzją z dnia 5.01.2015r. Prezes KRUS stwierdził, że J. S. nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ponieważ nie posiada wymaganego nieprzerwanego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce zważył co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zostało przez Sąd uwzględnione.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był bezsporny. Sporna pozostawała jedynie interpretacja przepisów ustawy z 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, podlega z mocy ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Przepisu tego nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (art. 16 ust. 3 cyt. wyżej ustawy). Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli rolnik ten nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Powyższe regulacje oznaczają ustawowy prymat podlegania innemu niż rolniczy tytuł ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego przez rolnika równocześnie prowadzącego gospodarstwo rolne lub ustawowo określony dział specjalny. Powyższa zasada doznaje jednak wyłomu w treści art. 5 a stanowiącego, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu (rolniczemu) w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki: - złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności, jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym, nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym, nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528zł.

W realiach przedmiotowej sprawy okolicznością, która według organu rentowego, pozbawiła odwołującą prawa do podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, było pobieranie przez nią okresowej renty rolniczej, przyznanej w związku z całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji organ rentowy uznał, że uzyskanie prawa do renty spowodowało ustanie obowiązku ubezpieczenia rolniczego, czego

konsekwencją było to, iż po odzyskaniu zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym odwołująca nie może być uznana za osobę podlegającą nieprzerwanie obowiązkowi ubezpieczenia rolniczego przez okres wymagany przepisem art. 5a ust. 1 ustawy, a zatem utraciła możliwość wyboru ubezpieczenia społecznego, skutkiem czego zaktualizował się obowiązek podlegania ubezpieczeniu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Z powyższym stanowiskiem organu rentowego zgodzić się nie można. Sąd Okręgowy w pełni podziela i aprobuje pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.10.2008r., wydanym w sprawie o sygn. akt I UK 74/08, OSNP 2010/5-6/75, w analogicznym jak przedmiotowa sprawa stanie faktycznym, w którym Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że korzystanie z prawa do renty rolniczej nie pozbawia, po upływie okresu pobierania tego świadczenia, statusu ubezpieczonego rolnika osoby, która prowadząc równocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą, spełniała i spełnia nadal warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd stwierdził, że hipoteza art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obejmuje taką sytuację faktyczną, w której następuje rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej przez rolnika podlegającego ubezpieczeniu rolniczemu z mocy ustawy przez oznaczony tam okres. Tymczasem odwołująca, jak wynika z jej zeznań w charakterze strony, nigdy nie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, wobec czego po okresie pobierania renty rolniczej "nie rozpoczynała jej prowadzenia" w rozumieniu art. 5a ust. 1 ustawy, z uwzględnieniem ust. 2 tego artykułu, zgodnie z którym za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono, jak również zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności ((...)). Działalność gospodarczą odwołująca prowadzi nieprzerwanie od stycznia 2006r. i kontynuowała ją nieprzerwanie zarówno prowadząc działalność rolniczą, jak i w okresie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Sytuacja wnioskodawczyni nie odpowiada więc hipotezie art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. W jej przypadku nie chodzi bowiem o możliwość wyboru rodzaju ubezpieczenia, bo takiego wyboru dokonała już wcześniej, a o kwestię podlegania ubezpieczeniu rolniczemu po okresie pobierania renty rolniczej.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu cyt. wyroku wskazał, że w obowiązujących przepisach nie ma żadnego uregulowania, z którego można byłoby wyprowadzić wniosek, że rolnik prowadzący równocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą i podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników, traci prawo do pozostania w tym ubezpieczeniu z tego powodu, że przez oznaczony czas był niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym i pobierał z tego tytułu rentę rolniczą. Takiego wniosku, w przekonaniu Sądu Najwyższego, nie da się też wyprowadzić z żadnych innych przepisów nie tylko dlatego, że ziszczenie się ryzyka ubezpieczeniowego, co jest okolicznością niezależną od ubezpieczonego, nie może negatywnie wpływać na jego uprawnienia, ale także dlatego, iż sytuacja rolnika pobierającego rentę z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą w zasadzie nie różni się od tej, w jakiej się znajdował przed nabyciem prawa do renty. Choć zatem pobieranie okresowej renty rolniczej jest swoistą "przerwą" w podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, to nie można jej traktować na równi z innymi przypadkami, w których dochodzi do ustania podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy. Jest to bowiem okoliczność niezależna od rolnika i niepowodująca całkowitego zerwania związku z systemem ubezpieczenia rolniczego, skoro wynika ze ziszczenia się w ramach tego ubezpieczenia ryzyka, które jest kompensowane z jego środków. Sąd Najwyższy podniósł też, że stanowisko analogiczne do zaprezentowanego zostało już wyrażone w judykaturze. Z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2005 r., III UK 129/05 (niepublikowany) wynika bowiem, że ubezpieczony podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników korzystający z prawa do okresowej renty inwalidzkiej rolniczej, wraz z upływem czasokresu pobierania tej renty, która powinna być traktowana jako "przerwa" w podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, powraca do statusu ubezpieczonego w ramach ubezpieczenia społecznego rolników, o ile nadal spełnia wymagania prawne, jakim czynił zadość w chwili poprzedniego nabycia prawa do ubezpieczenia społecznego rolników na podstawie art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Reasumując powyższe, uznając odwołanie za w pełni zasadne, Sąd Okręgowy w oparciu o art. art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 05.01.2015r. w ten sposób, że stwierdził, że J. S. spełnia warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników począwszy od 01.09.2014r.